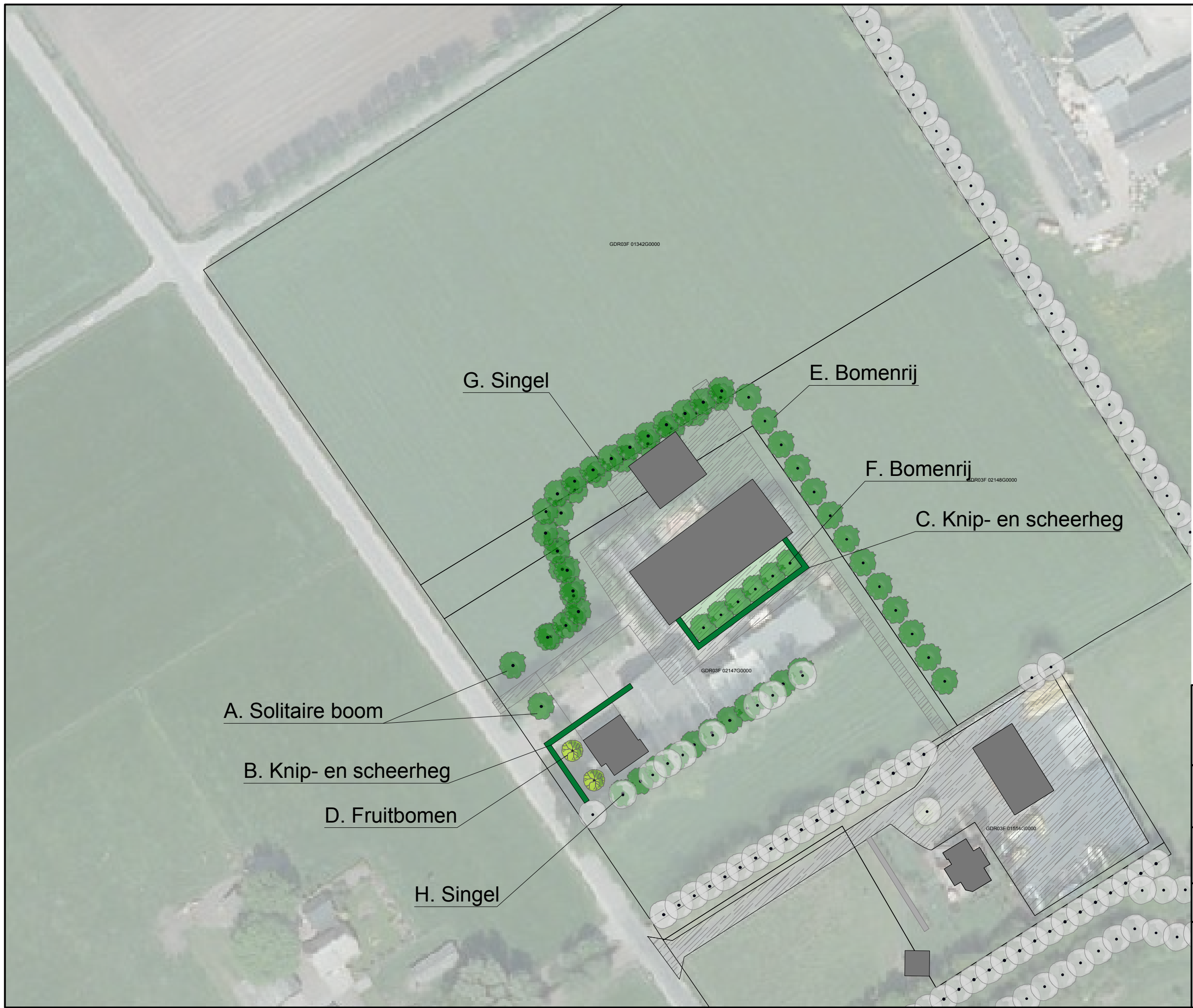

- Laanbomen
- Fruitbomen
- Knotbomen
- Bestaande bomen
- Bestaande hagen
- Nieuwe aan te leggen hagen
- Verharding
- Gebouwen

Plankaart inrichtingsplan Laageinderweg

020304050

m

Schaal : 1:1000

Project : Landschappelijke inpassing Laageinderweg

Deelnemernr : PA13HARDEMAN

Naam : Dhr. H. A. Hardeman

Adres : Laageinderweg 39

PC, Plaats : 3774 TC Kootwijkerbroek

Opsteller Plan : E. Timmerman

Datum : juni 2013

Versie : concept

Stichting Landschapsbeheer Gelderland
zorg voor ons landschap

N

W

Z

O

Inrichtingsplan

Landschapsbeheer Gelderland

Naam : Dhr. A. Hardeman
Straat : Laageinderweg 35 - 37
Postcode : 3774 TC
Plaats : Kootwijkerbroek

E-mail :
Telefoon :

Landschapsbeheer Gelderland
Rosendael 2^a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: E. Timmerman
Datum: juni 2013

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

1. Aanleiding

Deze landschappelijke versterking borduurt verder op het erftransformatieplan van het Gelders Genootschap 'Notitie Uitgangspunten en Randvoorwaarden, 2012'. Hierin is een landschappelijke analyse uitgevoerd en zijn uitgangspunten en randvoorwaarden gesteld. Hieronder volgt een concrete uitwerking van deze concept notitie.

2. Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan is opgelegd door de gemeente Barneveld en is afgestemd op het LOP van de gemeente Barneveld. Het inrichtingsplan is afgestemd op het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) van de gemeente Barneveld. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting, waarbij niet alleen is gelet op de inrichting van het erf, maar ook naar de mogelijkheden het landschap in de directe omgeving te versterken. Op de bijgevoegde ontwerpkaart wordt een inrichtingsvoorstel gedaan. De hieronder beschreven elementen zijn terug te vinden op de kaart.

De beschreven objecten corresponderen met de nummers op de bijgevoegde kaart.

A. Solitaire boom

Locatie	: (zie tekening)
Soort	: zomer eik
Aantal	: 2 stuks
Plantafstand	: minimaal 10 meter uit de bebouwing
Maat	: 10-12 stamomtrek
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievellen in de bijlage

B. Knip- en scheerheg

Voorzijde woning

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 50 meter
Breedte	: 1 plantrij
Soort	: meidoorn
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 200 stuks
Maat	: 80-100 cm lengte
Overig	:
Aanleg en beheer:	Zie informatievellen in de bijlage
Minimaal 0,5 meter uit de erfgrans planten	

C. Knip- en scheerheg

Zuidzijde nieuwe stal

Locatie : (zie tekening)
Lengte : 60 meter
Breedte : 1 planrij
Soort : meidoorn
Plantwijze : 4 stuks per meter
Aantal : 240 stuks
Maat : 80-100 cm lengte
Overig :
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
Minimaal 0,5 meter uit de erfgrans planten

D. Fruitbomen

Locatie :Zie tekening
Soort en ras :Zie tabel
Bestuivingstechnisch gecontroleerd.
Aantal : 2 stuks
Plantafstand : 8 a 10 meter
Maat : Hoogstam
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
Overig :

Peren	hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes
Dirkjespeer	stoof	zoet	midden	begin aug	redelijk	ongevoelig

E. bomenrij

Langs pad naar nummer 39

Locatie : (zie tekening)
Lengte : 102 meter
Soort : zomer eik
Aantal : 13 stuks
Plantafstand : 8 meter
Maat : 10 – 12 cm stamomtrek
Overig :
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
Minimaal 2 meter uit de erfgrans planten

F. bomenrij

Langs pad naar nummer 39

Locatie : (zie tekening)
Lengte : 36 meter
Soort : zomer eik
Aantal : 6 stuks
Plantafstand : 8 meter
Maat : 10 – 12 cm stamomtrek
Overig :
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
Minimaal 2 meter uit de erfgrans planten

G. Singel

Inpassing nieuwe schuur en kuilplaten, zorgt voor meer luwte op het erf

Locatie : (zie tekening)
Lengte : 100 meter
Breedte : 3 plantrijen
Oppervlakte : 300 m²
Aantallen en soorten : 200 stuks
30 x zwarte els
70 x zomer eik
25 x hazelaar
25 x rode kornoelje
25 x meidoorn
25 x hulst

Maat : 80-100 cm
Plantwijze : drie rijen, 1,5 m in de rij (kruisverband)
Overig :
Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage
Minimaal 2 meter uit de erfgrans planten

H. Herstel singel

Op dit moment bestaat het element uit een bomenrij met gaten, door de aanplant van struiken wordt de structuur en gelaagdheid van de 'voormalige' singel hersteld.

Locatie : (zie tekening)

Lengte : 65 meter

Breedte : 3 plantijen

Oppervlakte : 195 m²

Aantallen en soorten : 95 stuks

25 x hazelaar

15 x Gelderse roos

15 x kardinaalsmuts

15 x hulst

25 x meidoorn

Maat : 80-100 cm

Plantwijze : drie rijen, 1,5 m in de rij (kruisverband)

Overig :

Aanleg en beheer: Zie informatievellen in de bijlage

3. Beplantingslijst

Dhr. Hardeman	PA13Hardeman		
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen 80-100			
Zwarte els	Alnus glutinosa	80-100	30
Rode cornoelje	Cornus sanguinea	80-100	25
Hazelaar	Corylus avellana	80-100	50
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	80-100	490
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	80-100	15
Hulst	Ilex aquifolium	80-100 mk	40
Zomereik	Quercus robur	80-100	70
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	15
Boompalen			
Doorsnede 8 cm 2,50 meter lang	Onbehandeld		23
Laanbomen (exclusief boompaal,band en nagels)			
Zomereik	Quercus robur	10-12	21
Fruitbomen			
Peer	Dirkjespeer*	8-10	2

**zelfbestuiver. Soorten kunnen in overleg met de landschap coördinator van gemeente Barneveld worden gewijzigd.*

4. Historische Achtergronden

Historische achtergrond: Knip en scheerheg

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken.

Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Historische achtergrond: Solitaire boom en boomgroep

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot mugen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Historische achtergrond: Hoogstamboomgaard

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen. Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

Historische achtergrond: Houtwal en Houtsingel

Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden. Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels lijken veel op houtwallen.

Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingszone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

Bijlage Achtergrond: Boerderijen en boerenerven

Een beknopte achtergrond

Nederland kent heel veel verschillende soorten boerderijen. Binnen deze soorten zijn nog weer allerlei varianten te onderscheiden.

Waarom zijn er zoveel typen boerderijen ontstaan?

Dat er zoveel verschillende soorten boerderijen zijn, heeft te maken met het verschil in klimaat (ja zelfs binnen Nederland), met de grondsoort, de waterhuishouding en het reliëf van het gebied waarin de boerderij werd gebouwd.

Zo bepaalde bijvoorbeeld de vruchtbaarheid van de grond of een boer in weelde kon leven en een daarbij passende boerderij kon bouwen, of nauwelijks het hoofd boven water kon houden.

Inrichting van boerenerven

Niet alleen de gebouwen verschillen vaak per streek, ook de inrichting van de boerenerven was van oudsher van streek tot streek verschillend. Ook hierbij speelden verschil in klimaat, grondsoort, de waterhuishouding en het reliëf een rol.

Allereerst werd dat wat van nature in de omgeving aan beplanting, bomen, struiken, planten voorkwam, naar het erf gehaald. Wat er in de omgeving van nature groeide, werd natuurlijk voor een belangrijk deel bepaald door de grondsoort en de waterhuishouding.

Een mooi voorbeeld van de invloed van het weer (klimaat) zie je aan de kust. Daar staan de boerderijen vaak met de achterkant naar de zee en zijn dan zwaar “ingepakt” met windsingels en hoge bomen. Meer naar het binnenland, waar de windgevoeligheid sterk afneemt, wordt ook de beplanting aan de achterkant van de boerderij minder. In sommige streken verdwijnt de beplanting zelfs helemaal, waardoor het groen bij het erf alleen nog bestaat uit de tuinen.

Voor en achter

Ook de taakverdeling van de mensen die de boerderijen bewoonden heeft een belangrijke invloed gehad op de traditionele erfinrichting. Oorspronkelijk was de vrouw de baas over het gedeelte waar gewoond werd en de man zwaaide de scepter in het gedeelte waar het boerenbedrijf gerund werd.

De vrouw had de verantwoordelijkheid over het woongedeelte, het daar dichtbij liggende terrein met de bleek, de moestuin, de huisweide, eventueel de siertuin met bloemperken en de boerenboomgaard. Op de boerderij werd dat meestal “voor” genoemd en “voor” was het domein van de boerin. Voor deze delen van het boerenerv was een goede zichtbaarheid vanuit het woonhuis vereist, omdat in de boomgaard bijvoorbeeld de jonge kalveren liepen, die extra aandacht nodig hadden, of een koe die op kalveren stond in de huisweide.

De man had de verantwoordelijkheid voor de dieren, de wagens, de werktuigen en het bedrijfsgedeelte. Kortom, hij had de zorg voor “achter”.

Gedeelde zorg voor bedrijf en gezin heeft op het platteland ook zijn intrede gedaan, maar er zijn steeds meer mensen die de traditionele erfindeling intact willen houden of willen herstellen.

“Voor” is van oorsprong meestal een stuk groener dan “achter”. Voor staan de meeste bloemen, struiken en bomen. Ook speelde aan de voorkant het laten zien dat het goed ging,

een belangrijke rol. Daarom werden daar later parkbomen zoals de treurbeuk, de witte paardenkastanje, de rode beuk, (lei)linden en sierstruiken, kortom, de wat meer luxe soorten, aangeplant. Het voorste deel van het boerenerf was meer gericht op het gezin en had een bepaalde beslotenheid.

Aan de achterkant moest men ruimte hebben om met paard en wagen te manoeuvreren en later met steeds groter wordende tractors. Daarvoor werden ook heel wat hagen en andere beplanting verwijderd. “Achter” stonden ook de schuren. De boer was er de hele dag te vinden. Hij hield zich bezig met het bewerken van het land, de verzorging van het vee óf met onderhoud en reparaties aan machines en bedrijfsgebouwen. “Achter” werden de zakelijke contacten met de omgeving afgehandeld, koop en verkoop van zaken vonden vooral daar plaats.

Aan de achterkant lag ook de verbinding met de bij het bedrijf behorende percelen. De beplanting aan de achterkant bestond meestal uit bomen en struiken die ook in de omgeving voorkwamen. De beplanting achter was hoog, los en afwisselend en bestond uit singelachtige beplantingen met hoge opgaande bomen. Ook kwamen vaak solitaire bomen voor. Het onderhoud van achter is extensief, op de fruitbomen na, die soms ook achter werden aangeplant. Het onderhoud “voor” is veel intensiever.

Voor en achter worden nog altijd door een denkbeeldige lijn tussen de verschillende gebouwen van elkaar gescheiden. Deze lijn kan globaal over het gehele erf worden doorgetrokken, waardoor de functionele scheiding tussen wonen en werken goed zichtbaar wordt.